

Na věku nezáleží

Tisíce absolventů si už převzaly diplom na Univerzitě třetího věku. Ta je na Západočeské univerzitě již čtvrt století otevřená všem, kteří mají chuť se naučit něco nového bez ohledu na věk a předchozí vzdělání.

Kurzy Univerzity třetího věku navštěvuje každoročně na 1800 posluchačů, kteří si po úspěšném dokončení studia převezmou na slavnostní promoci osvědčení o absolvování studia. Kromě seniorů je univerzita otevřená i lidem v invalidním důchodu, jednu dobu ji mohly navštěvovat i maminky na mateřské dovolené. Zájemci o studium si zde mohou vybírat mezi technickými, přírodovědnými, humanitními, jazykovými i uměleckými kurzy. Právě šíří nabídky byla plzeňská Univerzita třetího věku od počátku jedinečná.

Čtyřiašedesátiletá Alena Flajšhansová je od svých 40 let v invalidním důchodu. Pochází od Kolína, do Plzně se přistěhovala se svým manželem. Když přemýšlela, čím by se zaměstnala, známá jí doporučila Univerzitu třetího věku. „Hodně mi to pomohlo. Nikoho jsem v Plzni neznala a nechtěla jsem být jen zavřená doma,“ vzpomíná na začátky svého studia Flajšhansová.

Poprvé, ve svých padesáti letech, si vybrala takový obor, ve kterém na ni zbylo místo, tedy geografii. Její očekávání ale byla jednoznačně naplněna. V dalších letech dostala šanci studovat třeba i psychologii, mezi studenty velmi oblíbenou. „Vybrala jsem si vždycky. A i když to třeba nebyla moje první volba, bylo to zajímavé. Dozvíím se tam pokaždé spoustu nových věcí,“ pochvaluje si Alena Flajšhansová.

„U jednoho až dvou kurzů pravidelně zájem převyšuje naše kapacitní možnosti, ale místo se najde pro každého,“ ujistěuje vedoucí oddělení Univerzity třetího věku Magdalena Edlová a dodává, že v poslední době se lidé hodně vracejí ke svým kořenům. Populární je zejména genealogie, krajinná estetika či regionální historie. Tradiční formu vysokoškolských přednášek doplňují nejrůznější exkurze, soustředění či populární letní škola.

František Ježek, jeden z lidí, kteří u zrodu plzeňské Univerzity třetího věku stáli, si vybavuje obrovský zájem v prvních letech. „Nás ten zájem až zaskočil, dostávali jsme se na hranici kapacity. Přežívali jsme ve středu města v nevyhovujících prostorách, na Borech jsme totiž seniorům nedokázali zajistit dostatečný komfort, co se týče dopravní dostupnosti a parkování. V té době jsme měli obrovskou spádovou oblast, desítky lidí jezdily ze Sušice, další ze Strakonice nebo z Prahy,“ líčí zkušenosti z prvních let.

Podle něj bylo zpočátku také silně cítit, že řada lidí nemohla před rokem 1989 studovat vysokou školu. „My jsme tento handicap pomáhali odstraňovat. Tím jsme alespoň částečně pomáhali splácet dluh generaci, která o možnost vysokoškolského studia přišla,“ říká Ježek.

Od svého založení se Univerzita třetího věku do značné míry proměnila. Opadl například zájem o kurzy výpočetní techniky, ubylo také studentů dříve narozených. Nejstarší studentkou je sice žena, která brzy oslaví 92. narozeniny, jinak ale převládají posluchači ve věku 60 až 65 let. Jednou z hlavních novinek je, že se vzdělávací instituce otevřela i na dalších místech regionu. Dnes má své pobočky ve 13 městech a výuku nabízí od Aše po Zbiroh. Nejnověji se otevřela pobočka v Rokycanech.

Garant této instituce a emeritní rektor Josef Průša je přesvědčen, že Univerzita třetího věku dělá Západočeské univerzitě velmi dobré jméno. Vysoké školy by podle něj měly plnit tři hlavní úkoly – vzdělávání, výzkum a takzvanou třetí roli, což je kontakt s veřejností. Univerzita třetího věku ukázkově propojuje první a třetí funkci. „Zlepšujeme úroveň vědomostí těch, kteří už se mohou cítit trochu stranou zájmu. Nejsou zaměstnaní a mohou mít času nazbyt. Také se může stát, že od nich vnoučata chtějí vědět něco, co neznají. I v tom jim

můžeme pomoci,“ zamýšlí se Průša. Podle Magdaleny Edlové jsou důvody pro zapsání se ke studiu různé, zmiňuje například udržení psychické nebo sociální aktivity. Univerzita nepřináší jen nové informace, poznatky či dovednosti, ale také nově navázaná přátelství. „A z praxe víme, že senioři získané vědomosti a dovednosti využívají nejen pro svůj vlastní prospěch, ale také na trhu práce, pokud mají příležitost,“ konstatuje Edlová a přidává velmi zajímavý postřeh. A to, že vyučující z řad zaměstnanců ZČU nebo odborníků z praxe si atmosféru na přednáškách pochvalují. „Senioři se účastní vzdělávání, protože chtějí, nikoliv proto, že musí,“ nabízí vysvětlení Magdalena Edlová. „Vyučující mi často říkají, že by chtěli učit už jenom na Univerzitě třetího věku. Tam mají totiž plnou posluchárnu lidí, které to opravdu zajímá. A diskutují,“ dodává. Typickou ukázkou je závěrečná věta hodiny. Zatímco pro mladé znamená věta: „Má někdo nějaké otázky?“ konec přednášky, pro seniory je naopak skutečnou výzvou k diskusi.

Také Božena Sůvová si kurzy Univerzity třetího věku nesmírně chválí. Jako lékařka byla zvyklá se během svého profesního života neustále vzdělávat. Když odešla do penze a praxi s výjimkou dvou odpolední v týdnu pověsila na hřebík, hledala si ke svým koníčkům další aktivitu. „Dozvěděla jsem se o té možnosti od svých přátel. Napoprvé jsem si zapsala Dějiny umění a byla jsem skutečně nadšená,“ svěruje se Sůvová, která se snaží kurzy vybírat s ohledem na své zájmy. Hluběji už se tedy ponořila do historie českého jazyka, studovala evropský román, za sebou má i rok studia astronomie. Přednášky jsou podle jejích slov vždy fundované, přednášející jsou znalci ve svém oboru. A těší je, když své znalosti mohou předávat také seniorům. „Berou i ohled na náš věk. Povzbuzují nás,“ hodnotí Božena Sůvová.

A za pravdu jí v tomto ohledu dává i František Ježek, který na Univerzitě třetího věku několik let vyučoval matematiku, přírodní vědy či svět počítačů. „Pokoušeli jsme se vybírat témata zajímavá, stravitelná a taková, aby dohromady tvořila celek. Ale důležitý nebyl jen obsah. Pochopili jsme, že je nutné mluvit pomalu a nahlas, nespěchat, obsah vysvětlit několika způsoby a závěry zopakovat,“ říká Ježek.

Univerzita třetího věku je otevřená všem lidem, kteří dosáhli věku potřebného pro přiznání starobního důchodu, případně osoby v plném invalidním důchodu. Veškeré informace je možné nalézt na stránkách u3v.zcu.cz.

